

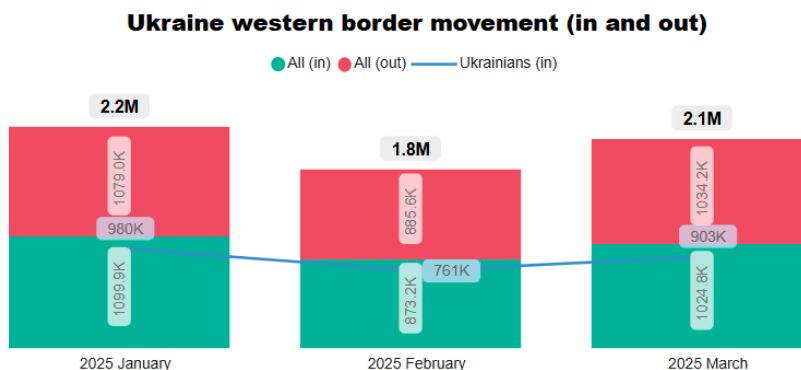
**МОНІТОРИНГ КОРДОНУ УВКБ ООН
НА МІЖНАРОДНИХ ПУНКТАХ ПЕРЕТИНУ КОРДОНУ**
(Кордони між Україною, Молдовою та Європейським Союзом)
Березень 2025 року

Черга автомобілів перед ПП «Узринів», березень 2025. © «Право на захист»

З середини березня 2022 року УВКБ ООН та його місцеві НУО-партнери «Право на захист» (ПнЗ), «Неека» (НІКА) та «Десяте квітня» (ДК) проводять моніторинг кордону на 30 пунктах пропуску між Україною та Польщею, Словаччиною, Угорщиною, Румунією та Молдовою. Групи моніторингу кордону надають інформацію, правову допомогу, консультації з питань захисту та соціальну підтримку людям, які залишають Україну в пошуках міжнародного захисту, а також тим, хто повертається в Україну.

1. ОГЛЯД: Транскордонні переміщення (в'їзд і виїзд)

У першому кварталі 2025 року приблизно 6 мільйонів осіб перетнули український кордон. У порівнянні з аналогічним періодом 2024 року спостерігається зростання мобільності на близько 300 тисяч осіб. Водночас, загальний характер перетинів у перші три місяці року здебільшого збігається з 2024 роком: помітне зниження активності в лютому та зростання у березні. У березні 2025 року зафіксовано чистий відтік населення – на 9 000 осіб більше виїхали з країни, ніж вїхали.

Мал. 1: Кількість людей, які перетнули міжнародні кордони з Польщею, Словаччиною, Угорщиною та Румунією. У графіку не враховано перетини кордону з Молдовою. Джерело: Державна прикордонна служба України (ДПСУ).

2. Основні результати моніторингу

Виїзд з України

У березні 2025 року було опитано 1 571 осіб, які виїжджали з України. 72% респондентів були жінки і 11% - люди похилого віку старше 60 років. 3% повідомили, що живуть з інвалідністю.

- **Виїзд уперше:** У березні 20% респондентів зазначили, що виїжджають з України вперше — це збільшення на 4% порівняно з попереднім місяцем.
- **Мета виїзду з України:** Найпоширенішою метою виїзду у березні 2025 року залишалося відвідування членів родини за кордоном — таку причину зазначили 34% опитаних. Частка тих, хто виїжджав у пошуках безпеки за кордоном (9%), та тих, хто повідомив про повернення до країни, де вони мають статус тимчасового захисту (13%), зменшилася на 4% кожна порівняно з березнем. Частка тих, хто подорожував з метою відпустки, зросла на 4% — до 18%, тоді як частка тих, хто зазначив службові відрядження, залишилася стабільною — 15%.
- **Причини виїзду з України:** Погіршення безпекової ситуації залишалося основною причиною виїзду з країни протягом першого кварталу 2025 року — її зазначили 97% респондентів, які виїхали у березні. Окупацію району проживання як причину виїзду зазначили 6% респондентів із Запорізької, Донецької та Луганської областей. Інші причини були зазначені менш ніж 5% респондентів: ризик призову та пошкоджена громадська інфраструктура згадувалися по 1,9%, тоді як такі чинники, як відсутність електроенергії, опалення й водопостачання, а також обмежений доступ до соціальних послуг і належного житла, згадувалися менш ніж 1% опитаних.
- **Внутрішнє переміщення як фактор виїзду:** Частка внутрішньо переміщених осіб серед тих, хто залишає країну, залишалася відносно стабільною протягом першого кварталу 2025 року. У березні 9% респондентів зазначили, що є ВПО. З них 42% повідомили, що саме переміщення вплинуло на їхнє рішення залишити країну.
- **Очікувана тривалість перебування за кордоном:** Більшість респондентів (68%) не мали визначеного плану щодо тривалості перебування за кордоном, що на 3% менше, ніж у попередньому місяці. 19% планували залишитися від одного місяця до року, 7% — постійно, а 6% — менш ніж на місяць.
- **Намір повернутися у разі стабілізації ситуації:** 74% респондентів висловили намір повернутися до України у разі стабілізації ситуації, що є зростанням у порівнянні з січнем (45%) і лютим (62%). 23% залишилися невпевненими, а 3% заявили, що не планують повертатися. Покращення безпекової ситуації було названо основним чинником, що впливає на рішення про повернення (69%), далі — доступ до працевлаштування (11%) та стабілізація енергетичної ситуації (10%). Ще 4% респондентів зазначили, що на їхнє рішення про повернення також вплине скорочення або припинення програм допомоги в країні перебування. У порівнянні з попереднім місяцем значущість безпекових чинників суттєво зросла (на 16%), тоді як доступ до працевлаштування та стабілізація енергетичної ситуації згадувалися рідше, ніж раніше.

Прибуття та повернення до України

У березні 2025 року було опитано 386 осіб, які прибули або повернулися до України. 88% з них — жінки, 12% — особи віком понад 60 років. 4% респондентів мали інвалідність.

- **Тривалість перебування в Україні:** Переважали короткотермінові повернення — до одного місяця (61%), що на 7% менше, ніж у лютому. Частка тих, хто не визначився з тривалістю перебування, зросла на 8% — до 28%. 8% планували залишитися назавжди.
- **Причини прибуття/повернення до України:** 68% респондентів повернулися з метою: відвідати родичів (39%), через тугу за домом (29%). Інші причини включали: перевірка майна (12%), відсутність доступу до медичних послуг у країні перебування (11%), потреба в державній допомозі в Україні (5%).
- **Області призначення:** Основні області залишилися незмінними з попереднього звітного місяця: Київ і Київську область назвали 30% респондентів, за ними йдуть Дніпропетровська область (16%) і Харківська область (10%).

3. Відкрита інформація Державної прикордонної служби України щодо транскордонного переміщення

- У березні 2025 року Державна прикордонна служба України (ДПСУ) [повідомила](#) про розгортання додаткових сил у Закарпатті, зокрема в Мукачівському районі, для посилення безпеки на українсько-румунському та українсько-угорському кордонах. Розширені патрулі використовуватимуть сучасні технології, зокрема дрони та авіацію, з метою ефективнішої боротьби з незаконною діяльністю.

- ДПСУ також продовжує публікувати оновлення щодо затримань, арештів і перешкоджання спробам незаконного перетину кордону, пов'язаних із контрабандою та ухиленням від мобілізації. Більшість задокументованих випадків стосувалися груп чоловіків призовного віку. Зазвичай, чоловіки сплачували попередній внесок до 1 000 доларів США, а після успішного перетину – ще до 10 000 доларів. У [двох окремих](#) інцидентах чоловіки призовного віку намагалися нелегально перетнути кордон через гірську місцевість. Після двох днів пошуків місця перетину їм довелося викликати екстрені служби. Після порятунку у них діагностували переохолодження.

4. Надання допомоги на пунктах пропуску у березні 2025 року

У березні 2025 року партнери УВКБ ООН – ПнЗ, НЕЕКА і ДК – провели **243 моніторингові візити до пунктів пропуску** з Польщею, Словаччиною, Угорщиною, Румунією та Молдовою. Під час цих візитів партнери надали допомогу **908 особам**, які перетнули кордон. Надані послуги включали: консультування – 822 особи; юридична допомога – 94 особи; соціальний супровід – 31 особа; транспортні послуги – 12 осіб.

